

PROCES DYPLOMOWANIA

1. Zakres procedury

Procedura obejmuje proces dyplomowania studentów studiów stacjonarnych (dziennych) oraz niestacjonarnych (zaocznych) studiów I i II stopnia wszystkich kierunków Wydziału Chemii UŁ.

2. Osoby odpowiedzialne

- ✓ Dziekan,
- ✓ Prodziekan ds. Studenckich,
- ✓ Kierownicy jednostek organizacyjnych,
- ✓ Kierujący pracą, zgodnie z zakresem obowiązków,

3. Opis postępowania

3.1. Wybór specjalności (katedry), w której wykonana będzie praca dyplomowa

Na kierunkach Chemia, Chemia kosmetyczna i Analityka chemiczna, student ma prawo wyboru jednej ze specjalności/specjalizacji i przypisanego do niej seminarium dyplomowego. Dziekan może ograniczyć prawo wyboru specjalności/specjalizacji i seminarium dyplomowego, jeżeli liczba kandydatów przekracza możliwości dydaktyczne jednostki.

Na Wydziale Chemii przydział dyplomantów do katedr dokonywany jest w następujący sposób:

- ✓ Przydział studentów do katedr następuje na początku miesiąca listopada na III roku studiów I stopnia i I roku studiów II stopnia,
- ✓ Liczba miejsc dla dyplomantów w poszczególnej katedrze ustalana jest przez prodziekana ds. studenckich proporcjonalnie do potencjału naukowego katedr,
- ✓ Ustalana jest lista rankingowa studentów wg średniej ocen z dotychczasowego przebiegu studiów (dla studiów II stopnia punktacja z postępowania kwalifikacyjnego),
- ✓ Studenci studiujący wg indywidualnego planu studiów i programu kształcenia (IPS), oraz Międzywydziałowych Studiów Matematyczno-Przyrodniczych mają pierwszeństwo w przydziale do katedry, tak aby mogli wykonywać pracę dyplomową pod kierunkiem opiekuna naukowego,
- ✓ Na ogólnym zebraniu studentów następuje przydział do katedr, przy czym studenci z wyższą średnią ocen mają pierwszeństwo wyboru katedry,

3.1. Termin wydania tematów prac dyplomowych magisterskich/licencjackich

Terminy wydania tematów prac dyplomowych magisterskich/licencjackich ustalone są przez Radę Wydziału Chemii i przypadają następująco:

- ✓ - dla studentów studiów I stopnia w trakcie V semestru studiów,
- ✓ - dla studentów studiów II stopnia w trakcie II semestru studiów.

3.2. Zasady wydawania i zatwierdzania tematów prac dyplomowych magisterskich/licencjackich

Tematy prac dyplomowych zgłaszane są przez nauczycieli akademickich z tytułem lub stopniem naukowym kierownikom poszczególnych jednostek organizacyjnych. Po zatwierdzeniu przez kierowników jednostek tematy te, wraz z krótką charakterystyką, podawane są do wiadomości studentom w sekretariatach jednostek, na tablicach ogłoszeń i/lub spotkaniach informacyjnych. Dopuszcza się również zamieszczanie tematów prac dyplomowych na stronach internetowych poszczególnych jednostek organizacyjnych. O sposobie przydziału tematów prac w Katedrze decyduje jej Kierownik, przy czym zalecany jest sposób analogiczny jak przydział do Katedr. Studenci po konsultacjach z nauczycielami akademickimi dokonują wyboru tematu. Ostateczną decyzję o przydzieleniu tematu podejmuje kierownik jednostki organizacyjnej i jest ona przekazywana studentom w formie pisemnej (ogłoszenie) i umieszczana na tablicy ogłoszeń Katedry/Zakładu.

3.3. Wykonywanie pracy dyplomowej - magisterskiej/licencjackiej

3.3.1. Obowiązki kierującego pracą licencjacką

Wykonanie pracy licencjackiej nadzorowane jest przez kierującego pracą.

Do obowiązków kierującego pracą licencjacką należą:

- ✓ konsultacje merytoryczne w trakcie przygotowania pracy (konsultacje z dyplomantami powinny odbywać się także poza czasem wyznaczonym na konsultacje ogólne, przeznaczone dla wszystkich studentów),
- ✓ wsparcie merytoryczne podczas analizy materiałów źródłowych i redagowaniu pracy,
- ✓ opracowanie pisemnej oceny pracy licencjackiej.

3.3.2. Obowiązki kierującego i opiekuna pracy magisterskiej

Wykonanie pracy dyplomowej nadzorowane jest przez kierującego pracą. Do obowiązków kierującego pracą należą:

- ✓ konsultacje merytoryczne w trakcie przygotowywania przeglądu literaturowego (konsultacje z dyplomantami powinny odbywać się także poza czasem wyznaczonym na konsultacje ogólne, przeznaczone dla wszystkich studentów)
- ✓ wsparcie merytoryczne podczas opracowywania wyników i redagowania pracy pisemnej
- ✓ opracowanie pisemnej oceny pracy dyplomowej (załącznik)
- ✓ uczestniczenie w egzaminie dyplomowym

Kierownik jednostki dydaktycznej, w której wykonywana jest eksperymentalna część pracy magisterskiej, może wyznaczyć, w porozumieniu z kierującym pracą, opiekuna pracy.

Do obowiązków opiekuna pracy należą:

- ✓ przeszkolenie studenta pod kątem bezpieczeństwa i higieny pracy
- ✓ nadzór i bieżące konsultacje przy wykonywaniu części eksperymentalnej pracy
- ✓ wsparcie podczas analizy wyników i redagowania pracy pisemnej

Funkcję opiekuna i kierownika pracy można sprawować ta sama osoba. Ponadto kierownik pracy w porozumieniu z opiekunem może dokonać zmian w zakresie obowiązków przez nich wykonywanych.

3.3.3. Obowiązki wykonującego pracę

Student – dyplomant wykonujący pracę dyplomową magisterską lub licencjacką jest zobowiązany do:

- ✓ obecności na zajęciach przewidzianych w ramach programu studiów, związanych z realizacją pracy dyplomowej,
- ✓ opracowania przeglądu literaturowego dotyczącego realizowanych problemów badawczych,
- ✓ konsultacji merytorycznych z kierującym pracą w trakcie przygotowywania pracy dyplomowej (licencjackiej),
- ✓ przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,
- ✓ wykonania części eksperymentalnej pracy (jeżeli jest przewidziana) i interpretacji wyników,
- ✓ dokumentowanie postępów pracy w dzienniku laboratoryjnym,
- ✓ samodzielnego przygotowania i napisania, w wyznaczonym terminie, manuskryptu pracy dyplomowej,
- ✓ przystąpienia do egzaminu dyplomowego.

3.4. Przyjmowanie pracy dyplomowej magisterskiej/licencjackiej i wystawianie oceny końcowej

Po uzyskaniu wstępnej akceptacji manuskryptu przez opiekuna, student przygotowuje jego ostateczną wersję, którą akceptuje kierujący pracą (promotor). Po wydrukowaniu ostatecznej wersji pracy student składa ją kierującemu pracą do oceny.

Kierujący pracą wystawia ocenę końcową biorąc pod uwagę następujące elementy: sposób przedstawienia tematu, interpretację wyników, stronę redakcyjną i poprawność językową, dobór i wykorzystanie źródeł, przygotowanie teoretyczne studenta, samodzielność, zaangażowanie, kreatywność i zdolności manualne.

Do oceny pracy wyznaczany jest recenzent, powoływany przez Dziekana. Jeżeli ocena recenzenta będzie negatywna, to o dopuszczeniu do egzaminu dyplomowego decyduje Dziekan, po zasięgnięciu opinii drugiego recenzenta. Recenzenci uwzględniają w swojej ocenie merytoryczną wartość pracy, oryginalność, interpretację wyników, stronę redakcyjną, poprawność językową i dobór cytowanej literatury. Wszyscy oceniający zobowiązani są do wypełnienia formularza „Opinia o pracy licencjackiej/magisterskiej” (załącznik) i przedłożenia go w dziekanacie.

3.5. Tryb i zakres składania dokumentów do egzaminu dyplomowego

Student może przystąpić do egzaminu dyplomowego po uzyskaniu zaliczenia wszystkich obowiązkowych przedmiotów i praktyk oraz wymaganej w toku studiów liczby punktów ECTS oraz po uzyskaniu pozytywnych ocen z pracy dyplomowej.

Odpowiednio wcześniej dyplomant pobiera z Dziekanatu:

- ✓ druk dodatkowych danych do suplementu,
- ✓ oświadczenie o wyrażeniu zgody na udostępnienie pracy dyplomowej,
- ✓ oświadczenie o samodzielnym wykonaniu pracy,
- ✓ oświadczenie dotyczące własności intelektualnej wyników zawartych w pracy (załącznik),
- ✓ wniosek o dopuszczenie do egzaminu dyplomowego,
- ✓ wniosek o wydanie odpisu dyplomu w tłumaczeniu na język obcy.

Dokumenty te wraz ze zdjęciami i opłatą za dyplom student składa w Dziekanacie w czasie nie krótszym niż tydzień przed ustalonym terminem egzaminu dyplomowego. Student

składa także: dwustronnie drukowany egzemplarz pracy dyplomowej, oraz płytę CD zawierającą tekst pracy dyplomowej identyczny z wersją papierową.

Ostatecznym terminem składania prac dyplomowych w formie pisemnej i elektronicznej jest 15 września. Dziekan może przesunąć termin złożenia pracy na pisemny wniosek studenta poparty pozytywną opinią kierującego pracą i kierownika jednostki organizacyjnej, jednak nie dłużej niż 3 miesiące w stosunku do wcześniej wskazanych terminów.

Tekst z płyty CD wykorzystywany jest do sprawdzenia samodzielności sporządzenia pracy dyplomowej. W tym celu dziekanat poddaje pracę sprawdzeniu programem antyplagiatowym (Plagiat.pl).

System Plagiat.pl dokonuje analizy wykorzystując następujące bazy porównawcze:

- ✓ baza prac uczelni macierzystej (prace archiwalne);
- ✓ bazy prac innych uczelni - ok. 450 000 prac dyplomowych, bronionych na najlepszych polskich uczelniach;
- ✓ zasoby światowego Internetu;
- ✓ Baza Aktów Prawnych.

Raport podobieństwa – dokument generowany przez system Plagiat.pl, zawierający informacje o zapożyczeniach zidentyfikowanych w analizowanym tekście.

Współczynnik podobieństwa 1 – wartość (wyrażona w procentach), określająca poziom zapożyczeń odnalezionych w określonych źródłach, *złożonych z minimum pięciu wyrazów*. Przekroczenie przyjętej wartości Współczynnika podobieństwa 1 może świadczyć o nadmiernym wykorzystaniu w pracy zapożyczeń (treści obcego autorstwa). Z uwagi na fakt występowania w języku powszechnie używanych fraz złożonych z pięciu i więcej wyrazów, przekroczenie przyjętej wartości Współczynnika podobieństwa 1 stanowić może jedynie ogólną wskazówkę o możliwości wystąpienia plagiatu i, co do zasady, wymaga dodatkowej weryfikacji przez osobę upoważnioną (promotora).

Graniczna wartość Współczynnika podobieństwa 1 rekomendowana przez serwis Plagiat.pl to 50%.

Współczynnik podobieństwa 2 – wartość procentowa, określająca poziom zapożyczeń odnalezionych w określonych źródłach, *złożonych z minimum dwudziestu pięciu wyrazów*. Przekroczenie wskazanej wartości Współczynnika podobieństwa 2 jest bardzo wiarygodnym sygnałem na wystąpienie w pracy studenta nieuprawnionych zapożyczeń. Identyczne frazy przekraczające 25 wyrazów praktycznie nie występują w języku powszechnym, a ich ujawnienie w pracy jest wiarygodnym dowodem zapożyczenia. Ujawnione zapożyczenie każdorazowo wymaga weryfikacji przez osobę upoważnioną (promotora) z uwagi na to, że może być rzeczowym przywołaniem treści obcej (np. prawidłowo oznaczonym cytatem).

Graniczna wartość Współczynnika podobieństwa 2 rekomendowana przez serwis Plagiat.pl to 5%.

Informacje o zapożyczeniach zidentyfikowanych w analizowanym tekście dziekanat dołącza do materiałów związanych z pracą dyplomową. Jeżeli współczynniki podobieństwa 1 lub 2 podane przez system Antyplagiat.pl przekraczają przyjęte wartości, wynik przeszukania z programu Antyplagiat.pl przesyłany jest przez dziekanat do kierującego pracą, który musi na piśmie ustosunkować się do wyniku przeszukania. Dziekan ds. studenckich, po zapoznaniu się ze stanowiskiem kierującego pracą, podejmuje dalsze decyzje.

Termin egzaminu dyplomowego oraz skład komisji egzaminacyjnej (zgodny z regulaminem studiów) ustala Prodziekan ds. Studenckich. Dziekanat powiadamia o terminie egzaminu zainteresowane osoby. Egzamin powinien odbyć się w terminie jednego miesiąca od dnia złożenia w Dziekanacie pracy dyplomowej wraz z wymaganymi dokumentami.

Na wspólny wniosek studenta i kierującego pracą, może zostać zorganizowany otwarty egzamin dyplomowy. Wniosek w tej sprawie powinien być złożony w Dziekanacie na

3 tygodnie przed planowanym egzaminem. Ogłoszenie informacji o terminie i miejscu takiego egzaminu na stronie internetowej wydziału powinno nastąpić na co najmniej 7 dni przed planowanym terminem egzaminu.

3.6. Sposób przeprowadzenia egzaminu dyplomowego

Po dopełnieniu wszystkich formalności, złożeniu pracy dyplomowej i uzyskaniu pozytywnych ocen wystawionych przez kierującego pracą i recenzenta/ów, student może przystąpić do egzaminu dyplomowego. W szczególnych przypadkach może być prowadzony w języku obcym. Prodziekan ds. Studenckich powołuje Komisję Egzaminu Dyplomowego, w skład której wchodzi: przedstawiciel władz dziekańskich (dziekan lub jeden z prodziekanów) lub wyznaczony przez Dziekana nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, pełniący funkcję przewodniczącego komisji, kierujący pracą, recenzent/recenzenci. W egzaminie może uczestniczyć jako obserwator opiekun części eksperymentalnej pracy dyplomowej.

Szczegółowy sposób przebiegu egzaminu jest opisany w dokumentach „Zasady przeprowadzenia egzaminu magisterskiego” i „Zasady przeprowadzenia egzaminu licencjackiego” ustalane corocznie przez Radę Wydziału Chemii UŁ.

Z przebiegu egzaminu dyplomowego sporządza się protokół zgodny z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r., z późniejszymi zmianami, w sprawie dokumentacji przebiegu studiów

Wyniki egzaminu dyplomowego ocenia się zgodnie z obowiązującym Regulaminem Studiów w Uniwersytecie Łódzkim. Po złożeniu egzaminu student uzyskuje tytuł zawodowy licencjata/magistra, co potwierdza odpowiedni dyplom ukończenia studiów. Warunkiem odebrania dyplomu jest dopełnienie formalności związanych z zakończeniem studiów (w tym złożenie wypełnionej karty obiegowej).

W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej lub nieuzasadnionego nieprzystąpienia do egzaminu dyplomowego, Dziekan wyznacza drugi ostateczny termin, zgodnie z obowiązującym Regulaminem studiów w UŁ. W razie niezdania egzaminu dyplomowego w drugim terminie Dziekan wydaje decyzję o zezwoleniu na powtarzanie ostatniego semestru/roku studiów lub skreśleniu z listy studentów.

3.7. Archiwizacja prac dyplomowych

Prace dyplomowe w formie pisemnej i elektronicznej przechowywane są przez okres jednego roku w Archiwum Dziekanatu, a następnie przekazywane do Archiwum Głównego Uniwersytetu Łódzkiego.

4. DOKUMENTY ZWIĄZANE Z PROCEDURĄ

- ✓ Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów
- ✓ Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 października 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dokumentacji przebiegu studiów
- ✓ Regulamin Studiów w Uniwersytecie Łódzkim
- ✓ Uchwały Rady Wydziału Chemii UŁ: „Zasady przeprowadzenia egzaminu magisterskiego” i „Zasady przeprowadzenia egzaminu licencjackiego”

5. ZAŁĄCZNIKI

- ✓ Załącznik - Wzór strony tytułowej pracy dyplomowej licencjackiej/magisterskiej
- ✓ Załącznik - Formularz „Opinia o pracy licencjackiej” dla promotora i recenzenta
- ✓ Załącznik - Formularz „Opinia o pracy dyplomowej magisterskiej” dla promotora i recenzenta
- ✓ Załącznik - Oświadczenie dotyczące własności intelektualnej wyników zawartych w pracy

UNIWERSYTET ŁÓDZKI

WYDZIAŁ CHEMII

KATEDRA (NAZWA)

(imię i nazwisko studenta)

(kierunek)

(specjalność)

**PRACA DYPLOMOWA
LICENCJACKA/MAGISTERSKA**

(tytuł pracy po polsku)

(tytuł pracy po angielsku)

Kierujący pracą:

Opiekun pracy:

Łódź, 20?? (rok)

.....
Imię i nazwisko studenta

.....
PESEL

OŚWIADCZENIE

dotyczące własności intelektualnej wyników zawartych w pracy dyplomowej

Przyjmuję do wiadomości, że wszystkie wyniki prac naukowych oraz ich opracowania uzyskane przeze mnie w trakcie studiów na Wydziale Chemii Uniwersytetu Łódzkiego w Łodzi są własnością Uniwersytetu Łódzkiego.

.....
Podpis studenta

Łódź, ...20...roku

4. Czy i w jakim zakresie praca stanowi nowe ujęcie problemu: .....

.....
.....
.....

5. Charakterystyka doboru i wykorzystania źródeł: .....

.....
.....
.....

6. Ocena formalnej strony pracy (poprawność języka, opanowanie techniki pisania pracy, spis treści, odsyłacze): .....

.....
.....
.....
.....
.....

7. Sposób wykorzystania pracy (publikacja, udostępnienie instytucjom, materiał źródłowy):

.....
.....

8. Inne uwagi: .....

.....

9. Pracę oceniam jako: .....

.....

.....

(podpis recenzenta*/kierującego pracą*)

*) niepotrzebne skreślić